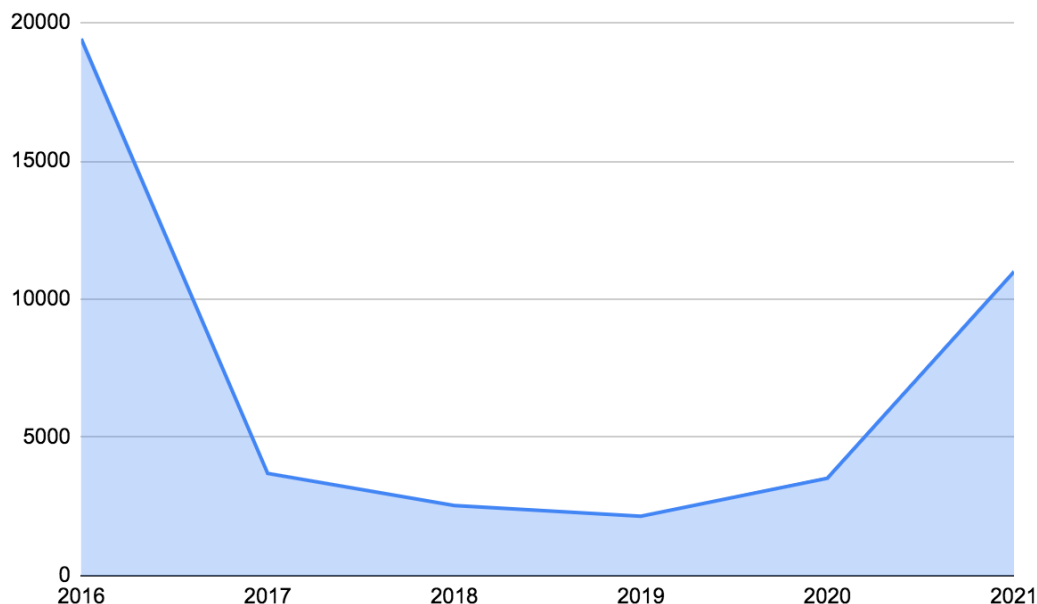

Инфо лист за (не)наличието на информация, адресирана към мигрантите& бежанците в комуникацията на публичните институции по отношение на Covid-19 и свързаните здравни, трудови и социални политики

През 2021 г. 10 999 лица са подали молба за международна закрила в България, като най-голямата група е тази на идващите от Афганистан - 6026 души. Предоставена е международна закрила посредством бежански или хуманитарен статут на 2019 лица. **Спрямо общия брой на потърсилите закрила в България през 2020 г. (3525) се отчита малко над 3 пъти увеличение.** По данни на МВР много по-голям е и броят на лицата, получили през 2020 г. хуманитарен или бежански статут - 821 души. В по-широк времеви план в сравнение с последните четири години - 2017, 2018, 2019 и 2020г. през 2021 г. действително се бележи значителен ръст на търсещите закрила в България.

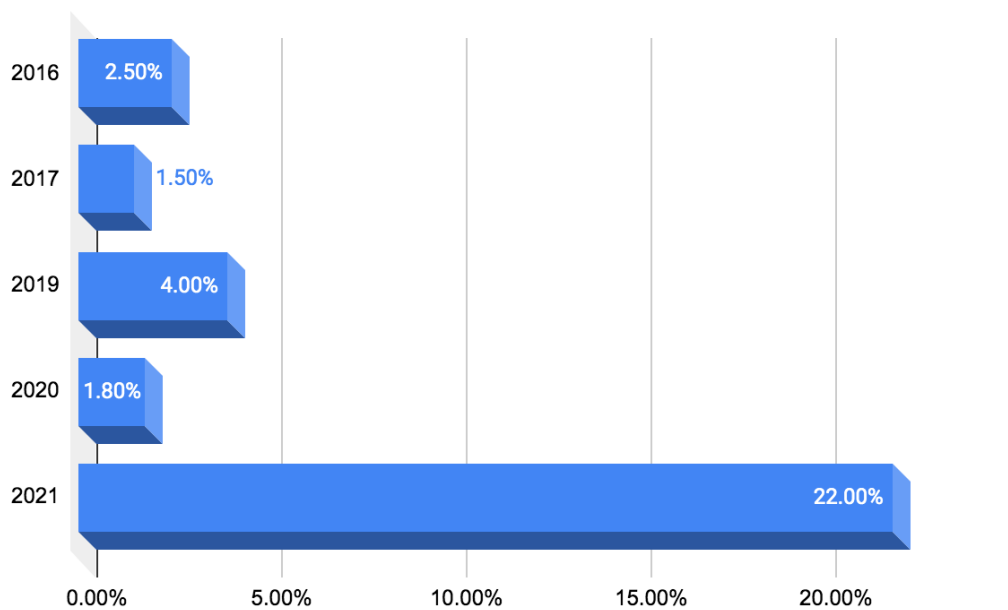

Тези данни свидетелстват за факта, че Ковид-19 не влияе на интензивността на бежанските потоци, съответно на лица, бягащи от проблемни райони. Увеличеното присъствие на лица, търсещи международна закрила в България, се свързва с нестабилната политическа ситуация в Афганистан след идването на власт на талибаните.

Настоящият инфо лист си поставя за цел да разгледа реакцията на българските институции в тази нова за страната и Европа миграционна ситуация.

В първите дни след превземането на Кабул от талибаните българския външен министър заяви, че България може да приеме 70 афганистански бежанци.¹ Тази изразена готовност се вписва в забелязващата се промяна в разглеждането на молбите за международна закрила, която се отразява в повишен брой на признаване на молби за закрила на бягащи от Афганистан. В България обикновено броят на лицата, получили международна закрила е нисък, но 2021 г. бележи промяна в това отношение :

Ако през 2019 по данни на Евростат процентът на предоставяне на международна закрила на афганистанци от българската държава е 4.1 % (за сравнение в Италия - 93.8%), то през 2021 броят на одобрените молби за закрила са 22% или приблизително 444 души.² "Поразителното несъответствие между средния процент на признаване на молби за убежище на афганистанци в България и в ЕС" е повдигнато като въпрос на загриженост от Европейската комисия.³ Високият процент на признат бежански или хуманитарен статут на граждани от

¹ България приема до 70 афганистанци на своя територия

<https://nova.bg/news/view/2021/08/20/337280/%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B5%D0%BC%D0%B0-%D0%B4%D0%BE-70-%D0%B0%D1%84%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F/>

² България е дала статут на международна закрила на над 2000 мигранти през 2021 г.

<https://dariknews.bg/novini/bylgariia/bylgariia-e-dala-statut-na-mezhdunarodna-zakrila-na-nad-2000-migranti-prez-2021-g-2298282>

³ European Commission, *Measures for improvement of the Bulgarian asylum system*, 6 July 2017, available at: <http://bit.ly/2EudWMH>, 7.

Афганистан може да е знак, че българските власти започват да отчитат спецификите на конкретната ситуация спрямо случаите и конкретните заплахи пред търсещите убежище.

В управлението на новото правителство се отчита стремеж за повишено внимание към темата за миграцията и бежанците. Знак за това е поетата отговорност на най-високо ниво, именно от министър-председателя Кирил Петков, който лично ще наблюдава дейността на: Държавната агенция за бежанците.

Документът, в който е разписана основната насока на новото правителство в сферата на миграцията е годишната програма за участие на Република България в процеса на вземане на решения на Европейския съюз през 2022 г. Фокусът на програмата пада върху защитата на физическата сигурност на външните европейски граници. Държавният приоритет в тази област се определя и от необходимостта от намаляване на тежестите за държавите на първо влизане и получаване на необходимата солидарност. Солидарността се разбира като колективни действия на държавите от ЕС срещу миграционни вълни. В този смисъл **водещ остава подходът на секюритизация, посредством който се управлява миграционните въпроси у нас, въпреки че в програмата се подчертава, че България е против инструментализирането на миграцията.**⁴ За това наблюдение свидетелства и предвидените средства (близо 2 млн. евро) в Програмата за трансгранично сътрудничество за периода 2021-2027 за стратегически проект, свързан с укрепването на капацитета на правоприлагащите институции от страна на България и Турция на границата за справяне с незаконната миграция⁵

В контекста на това, че броят на търсещите убежище се повишава, както и този на признати молби за международна закрила, се изостря необходимостта от информация адресирана към мигрантите и бежанците в комуникацията на публичните институции по отношение на Covid-19 и свързаните здравни, трудови и социални политики. Нуждата от мерки за лицата настанени в Регистрационно-приемателните центрове (РПЦ) на Държавна агенция за бежанците (ДАБ) е идентифицирана⁶ и се прилагат следните действия⁷:

- ДАБ организира включването на лица, търсещи международна закрила от териториалните поделения в пета фаза от Националния план за ваксиниране срещу COVID-19. Няма официална информация какъв е броят на ваксинираните се.

⁴ <https://www.parliament.bg/bills/47/47-202-00-6.pdf> , стр. 14

⁵ България и Турция ще инвестират над 34 млн. евро в пограничните региони
<https://gradat.bg/sgradi/blgariya-i-turciya-shche-investirat-nad-34-mln-evro-v-pogranichnite-regioni>

⁶Кметът на Харманли: Трябват COVID мерки за мигрантите в центъра за бежанци
<https://dariknews.bg/regioni/haskovo/kmetyt-na-harmanli-triabvat-covid-merki-za-migrantite-v-centyra-za-bezhanci-2281539>

⁷Имунизации срещу COVID на лица, търсещи международна закрила

<https://www.aref.government.bg/bg/node/433>

Информационният лист е съставен от „Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат“ в рамките на проект “Овластяване на млади мигранти и бежанци чрез иновативни практики за по-включваща (пост) пандемична и (пост) кризисна България” с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (<https://www.activecitizensfund.bg/>). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от “Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

- Социалните експерти на ДАБ осигуряват информационни материали, изготвени от Български червен кръст (БЧК) и преведени на основните езици по държави по произход на търсещите закрила. Международна организация по миграция също изготви и разпространяван брошури свързани с мерки за предпазване от COVID-19, и провежда регулярно информационни сесии за децата, настанени в Сигурните зони за непридружени деца в РПЦ гр. София на езиците по държави по произход.
- Провеждат се информативни кампании относно ваксините и ваксинирането.

Не е изненадващо, че действията на неправителствения сектор са повече, но поради факта, че държавните органи са тези, които провеждат политики, нпо инициативите се ограничават в предоставяне на информация :

- БЧК и Върховният комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) поддържат гореща телефонна линия, на която се предоставя актуална информация на 7 езика за задължителните мерки и препоръки, свързани с извънредното положение относно разпространението на коронавирус, както и информация за възможна подкрепа от БЧК.
- Съвета на жените бежанки в България също предоставя брошури на различни езици относно епидемичната обстановка. Създадена е и група във Фейсбук, която да служи за пространство, където бежанци и мигранти могат да задават въпроси и да се осъществи обмен на информация и дискусия.
- Сайтът Migrantlife.Bg, създаден от Фондация за достъп до права – ФАР е изключително полезен, тъй като освен информация той съдържа и интерактивна карта на доставчиците на услуги в страната.
- ФАР също така организира уебинари с информация за правата на мигрантите и бежанците в България в условията на пандемия.

Позитивен факт е организирането на голям обществен дебат по темата ЕС-миграция с национален фокус България и местен - трансграничния район на Хасково. Дискусията, в която участват евродепутати, отваря възможност за обективно разглеждане на различни аспекти на миграцията, сред които нуждите на българската държава за привличането на граждани на трети страни за пазара на труда.

Автор : Чая Колева